

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 534/2022-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného JUDr. Davidom Lindtnerom, advokátom, Súmračná 25, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I č. k. 21 C 12/2022-478 z 22. marca 2022 a proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 5 Co 95/2022-749 z 21. júla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. októbra 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na slobodu prejavu podľa čl. 26 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci ochrany osobnosti z 3. marca 2022 (ďalej len „návrh“) sa žalobkyňa [REDACTED] (ďalej aj „žalobkyňa“ alebo „prezidentka“) proti sťažovateľovi domáhala pred Okresným súdom Bratislava I (ďalej len „okresný súd“), aby mu uložil (i) natrvalo vymazať konkrétne citácie zo statusov uverejnených na profile sťažovateľa na sociálnej sieti Facebook; (ii) zdržiavať sa pridávania príspevkov, v ktorých by označoval žalobkyňu za vlastizradkyňu a americkú agentku a v ktorých by ju spájal s fašizmom a totalitným režimom; (iii) ospravedlniť sa žalobkyňi.

3. Okresný súd uznesením č. k. 21 C 12/2022-478 z 22. marca 2022 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) o návrhu rozhodol v zmysle výrokovej časti tohto rozhodnutia (v časti návrhu vyhovel a v časti návrh zamietol).

4. Sťažovateľ podal proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, v ktorom žiadal, aby odvolací súd v zmysle § 388 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) zmenil rozhodnutie prvoinštančného súdu tak, že návrh žalobkyne na vydanie neodkladného opatrenia zamietne.

5. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) uznesením č. k. 5 Co 95/2022-749 z 21. júla 2022 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) uznesenie okresného súdu potvrdil, pričom sa v plnom rozsahu stotožnil s jeho odôvodnením a využil postup podľa § 387 ods. 2 CSP, čím sa obmedzil len na konštatovanie správnosti dôvodov v ňom uvedených.

II.

Argumentácia sťažovateľa

6. Sťažovateľ, rozsiahlo poukazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ústavného súdu, ako aj najvyšších súdnych inšancií Českej republiky, konštatoval, že *„verejní činitelia si musia byť vedomí toho, že budú vystavení pozornosti verejnosti a budú musieť akceptovať výkon práva na informácie zo strany verejnosti minimálne v tom rozsahu, v akom svoje ústavné alebo zákonné právomoci vykonávajú na verejnosti, resp. v styku s verejnosťou. To súvisí s princípom transparentnosti činnosti verejnej moci, v zmysle ktorého činnosť verejnej moci je verejná a prístupná, pokiaľ nie je vyslovene zákonom ustanovený dôvod pre neverejnosť.“*

7. Sťažovateľ uviedol, že rozhodnutie súdu o obmedzení jeho slobody prejavu sa javí ako mimoriadne rigidné a formalistické, pretože sa v predmetnej veci všeobecný súd vôbec nezaoberal jednou zo zásadných otázok vo vzťahu k možnosti obmedziť slobodu prejavu sťažovateľa, a to rozlišovaním výrokov na skutkové tvrdenia, hodnotiace úsudky, resp. hybridné výroky, a v odvolacom konaní nekriticky prevzal argumentáciu okresného súdu, že ide o skutkové tvrdenia. Zadefinovanie výrokov sťažovateľa do jednej z uvedených kategórií je pritom mimoriadne významné z hľadiska záveru o tom, či možno konkrétnymi výrokmi zasiahnuť do práva žalobkyne na ochranu dobrej povesti.

8. Na rozdiel od skutkového tvrdenia hodnotiaci úsudok vyjadruje subjektívny názor svojho autora, ktorý k danému faktu zaujíma určitý postoj tak, že ho hodnotí z hľadiska správnosti a prijateľnosti, a to na základe vlastných (subjektívnych) kritérií. Hodnotiaci úsudok nemožno akokoľvek dokazovať, je však potrebné skúmať, či sa zakladá na pravdivej informácii, či forma jeho verejnej prezentácie je primeraná a či zásah do práv na ochranu dobrej povesti je nevyhnutným sprievodným javom kritiky, to znamená, či primárnym cieľom kritiky nie je hanobenie či zneuctenie danej osoby.

9. Z odôvodnenia uznesenia krajského súdu nie je zrejmé, akými úvahami sa krajský súd riadil, keď kategorizoval výroky sťažovateľa ako skutkové tvrdenia. Sťažovateľ zastáva názor, že práve toto je rozhodujúcim momentom, ktorý zakladá nedostatočnú individualizáciu, neprehľadnosť, arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť tohto rozhodnutia, čo je v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivého procesu.

10. Rovnako možno konštatovať, že uvedeným postupom krajský súd *de facto* poskytol neoprávnenú výhodu žalobkyne z dôvodu narušenia princípu rovnosti strán konania, čím rezignoval

na ústavné právo na súdnu ochranu sťažovateľa, ktoré mu z inštitútu neodkladného opatrenia nepochybne vyplýva.

11. Navyše krajský súd arbitrárne prejedlikoval záver, že sťažovateľ šíri preukázateľne nepravdivé informácie bez toho, aby si pravdivosť skutkových základov vyjadrení a hodnotiacich úsudkov sťažovateľa overil, a to aj v kontexte legitímnych cieľov, ktoré sťažovateľ svojimi statusmi sleduje. Takýto dôkaz pravdy existoval objektívne v čase rozhodnutia odvolacieho súdu (aj prvostupňového súdu) a odvolací súd (aj prvostupňový súd) mal možnosť pred takým závažným zásahom do práva na slobodu prejavu bez akýchkoľvek ťažkostí nahliadnutím do verejne dostupných zdrojov na internete pravdivosť tvrdení a hodnotiacich úsudkov sťažovateľa overiť. Keďže tak odvolací súd (ani okresný súd) neurobil, rozhodol arbitrárne a dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam.

12. Uvedené platí o to viac, že krajský súd výroky sťažovateľa, ktoré sú jednoznačne hodnotiacimi úsudkami s jednoducho overiteľným pravdivým základom, kategorizoval nesprávne, teda ako skutkové tvrdenia napriek tomu, že toto rozlíšenie je v prípadoch kolízie práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu absolútne esenciálne. Prirodzeným dôsledkom takejto nesprávnej (a nepreskúmateľnej) kategorizácie je nezákonná premisa sprevádzajúca súd počas celého ďalšieho procesu rozhodovania, ktorá nevyhnutne vedie k nezákonnému a ústavne neudržateľnému konečnému rozhodnutiu. Z hľadiska zákonnosti postupu krajského súdu sťažovateľ vníma ako znepokojivú aj tú skutočnosť, že krajský súd opomenul preskúmať postup okresného súdu, ktorý okrem iného nariadil sťažovateľovi odstrániť z facebookového profilu celé jeho statusy, hoci na mnohých miestach ide o statusy, ktorými sťažovateľ hodnotil nielen konanie žalobkyne, ale aj iných osôb, ktoré ochranu osobnosti nežiadali a neboli predmetom tohto konania. Odvolací súd týmto postupom neprípustne zasiahol do práva sťažovateľa na slobodu prejavu a poskytovanie informácií o osobách.

13. Sťažovateľ tiež uviedol, že vykonateľnosť samotného výroku v bode I uznesenia okresného súdu je problematická a nemožná, pretože žalobkyňa v konaní nepreukázala, že hodnotiace úsudky sťažovateľa nemajú pravdivý skutkový základ, a okresný súd ich bez ďalšieho označil za nepravdivé informácie, s čím sa krajský súd vôbec nevysporiadal a takýto chybný výrok potvrdil.

14. V súvislosti s otázkou vykonateľnosti sťažovateľ poukázal aj na nekonzistentnosť a rozpornosť uznesenia okresného súdu z hľadiska jeho odôvodnenia, keď na jednej strane žalobkyňu vyhovel a vydal neodkladné opatrenie bez hlbšej analýzy a na strane druhej návrh žalobkyne zamietol v časti týkajúcej sa ochrany jej osobnosti pred pojmami obsahujúcimi fašizmus a totalita, keďže, ako sám uviedol, výkon takéhoto rozhodnutia by bol problematický, ak nie nemožný.

15. Jedným z dvoch zákonných predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia súdom je podľa názoru sťažovateľa potreba bezodkladne upraviť pomery medzi stranami. Vo vzťahu k splneniu tejto elementárnej podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia sa žiada uviesť, že krajský súd postupoval arbitrárne, keď sa nekriticky stotožnil s tendenčnou argumentáciou žalobkyne a skutočnosť, že sťažovateľ mal ako politik na svojej oficiálnej facebookovej stránke cez 170 000 sledovateľov s počtom interakcií 11 miliónov, vyhodnotil v neprospech sťažovateľa ako skutočnosť zakladajúcu potrebu bezodkladne upraviť pomery medzi stranami vydaním neodkladného opatrenia. Počet sledovateľov oficiálneho účtu sťažovateľa na sociálnej sieti je práve prejavom záujmu občianskej spoločnosti o témy verejného záujmu, názory a hodnotiace úsudky,

ktoré sťažovateľ ako opozičný politik vo vzťahu k výlučne politickej činnosti prezidentky prostredníctvom realizácie svojho práva na slobodu prejavu cez túto platformu prinášal.

16. Sťažovateľ tiež podotýka, že vo svojich statusoch ani v jednom momente nepodnecoval a nevyzýval k násiliu alebo činnosti, ktorá by potenciálne rezultovala v škodách na zdraví či majetku. Obsahovo išlo vždy len o sťažovateľovo subjektívne hodnotenie konkrétnych politických krokov prezidentky. Žalobkyňa nepreukázala žiadnu relevantnú okolnosť, z ktorej by vyplývalo nebezpečenstvo bezprostredne hrozacej ujmy, a teda neosvedčila, že by bolo jej právo ohrozené do takej miery, že by bola daná potreba dočasne upraviť pomery strán sporu tak, ako to neodkladným opatrením navrhovala

17. Vzhľadom na uvedené skutočnosti teda možno konštatovať, že obmedzenie ústavného práva sťažovateľa nebolo vykonané na základe zákona, v súlade s elementárnym predpokladom vyplývajúcim z čl. 10 ods. 2 dohovoru a ustálenej rozhodovacej praxe ESLP a ústavného súdu. V prípadoch, keď prichádza k vzájomnej kolízii práva na ochranu osobnosti a práva na slobodu prejavu, sa z rozhodovacej praxe ústavného súdu a ESLP postupne vyvinul test proporcionality, ktorý obsahuje viaceré kritéria, a to najmä a) kto, b) koho, c) čo a d) ako difamoval, ktoré sťažovateľ v ústavnej sťažnosti podrobne analyzoval.

18. Z podmienky obmedzenia ústavného práva na slobodu prejavu z hľadiska nevyhnutnosti sťažovateľ uviedol, že subjekt, proti ktorému neodkladné opatrenie smeruje, nesmie byť obmedzený nad rozsah, ktorý je adekvátny vo vzťahu k ohrozeniu subjektívneho práva navrhovateľa. Narušenie proporcionality v tomto smere nevyhnutne zakladá vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorým sa potvrdzuje uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia z hľadiska absencie účelnosti. Vo vzťahu k primeranosti a vyváženosti vzťahu medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom sa žiada uviesť, že prezidentku možno považovať za subjekt disponujúci pomerne širokým diapazónom prostriedkov možnej efektívnej obrany proti výrokom „nezákonne“ zasahujúcim do jej práva na ochranu osobnosti. Zásah súdu, ktorým sa obmedzuje právo na slobodu prejavu sťažovateľa, sa preto musí nevyhnutne považovať za prostriedok „ultima ratio“.

19. Vo vzťahu k intenzite súdom deklarovaneho „nezákonného“ zásahu do osobnostných práv prezidentky sťažovateľ poukázal na vyjadrenia členov vlády Slovenskej republiky a koalíčných poslancov, ktorí na dennej báze častujú členov politickej opozície prívlastkami trestno-právneho charakteru ako „mafia“, „fašisti“, „extrémisti“ a pod. Z uvedeného je zrejmé, že hranice prípustného a všeobecne tolerovaného spôsobu komunikácie (niektorých) politikov sa v ostatných rokoch v rámci politickej „kultúry“ výrazne rozšírili, a to aj vo vzťahu k samotnej občianskej verejnosti.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

20. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na slobodu prejavu (čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 10 ods. 1 dohovoru) a porušenie práva na spravodlivé súdne konanie (čl. 6 ods. 1 dohovoru) uznesením okresného súdu a uznesením krajského súdu o nariadení neodkladného opatrenia, ktorými boli sťažovateľovi ako žalovanému uložené konkrétne povinnosti. Napadnuté rozhodnutia považuje sťažovateľ za neodôvodnené, nesprávne, nepreskúmateľné, teda arbitrárne. Sťažovateľ tiež vyčíta uzneseniu krajského súdu nesprávne právne posúdenie relevantných skutkových

okolností z hľadiska vyvažovania slobody prejavu na jednej strane a práva na ochranu osobnosti na strane druhej. Za nesprávne považuje sťažovateľ závery konajúcich súdov, ktoré jeho vyjadrenia bez náležitého dokazovania posúdili ako skutkové tvrdenia, hoci išlo o hodnotiace úsudky, resp. hybridné výroky. Okresný súd, ako aj krajský súd porušili princíp rovnosti strán konania, keď v konaní poskytli neoprávnenú výhodu žalobkyni.

III.1. K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu:

21. V prípadoch, ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže (mohol) domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

22. Ústavný súd konštatuje, že proti napadnutému uzneseniu okresného súdu bolo prípustné odvolanie ako riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľ využil a jeho odvolacími námietkami sa zaoberal krajský súd ako súd odvolací.

23. Z uvedeného dôvodu sa vo veci sťažovateľa uplatnil princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu v súlade s § 56 ods. 2 písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietol pre nedostatok svojej právomoci.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu:

24. Z princípu subsidiarity konania o ústavnej sťažnosti vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba v tom prípade, ak o ochrane označených práv sťažovateľa nie je oprávnený rozhodovať iný orgán súdneho typu. Ochrana ústavnosti totiž nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje.

25. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

26. Ak zákon podmieňuje prípustnosť sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon poskytuje sťažovateľovi na ochranu jeho práva, tak o to viac je podmienkou prípustnosti sťažnosti uplatňovanie práva, ktorého porušenie sťažovateľ namieta, riadnym, zákonom predpísaným spôsobom (m. m. III. ÚS 1/04). Sťažovatelia nemajú podľa ústavy, zákona o ústavnom súde a stabilizovanej judikatúry ústavného súdu na výber, ktorý z oboch ústavne existujúcich systémov súdnej ochrany využijú, ale sú povinní postupovať od súdnej ochrany poskytovanej všeobecnými súdmi k súdnej ochrane, na ktorú je kompetentný ústavný súd. Toto „poradie“ sa nedá sťažovateľmi ovplyvniť a jeho vnútorná logika vychádza z toho, že aj všeobecné

súdnicstvo je zodpovedné za ochranu základných práv a slobôd na úrovni jeho právomocí (čl. 142 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 CSP). Iba za predpokladu, že sťažovatelia vyčerpajú všetky im dostupné právne prostriedky súdnej a inej právnej ochrany svojho základného práva alebo slobody a pri ich uplatnení nie sú úspešní, môžu sa uchádzať o ochranu tohto základného práva alebo slobody sťažnosťou podanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (m. m. IV. ÚS 193/2010, I. ÚS 178/2011, IV. ÚS 453/2011, III. ÚS 703/2017).

27. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

28. Citovaná právna úprava (účinná od 1. júla 2016) tak presunula ťažisko tvrdenia a preukazovania väd zmätočnosti rozhodnutia odvolacieho súdu na dovolateľa, ktorý limity posúdenia prípustnosti dovolania určuje obsahom podaného dovolania.

29. Ustanovenie § 420 písm. f) CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, v ktorých miera porušenia procesných práv strany nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zákonnému, ale aj ústavnému procesnoprávnemu rámcu a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavne zaručených procesných práv spojených s uplatnením súdnej ochrany práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom *denegatio iustitiae* [odmietnutia spravodlivosti; uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 6 Cdo 155/2017 z 25. októbra 2017].

30. Rozhodnutie o neodkladnom opatrení má povahu rozhodnutia vo veci samej vtedy, ak samotné neodkladné opatrenie konzumuje vec samu. Taká situácia môže nastať v prípade návrhov na nariadenie neodkladného opatrenia podaných po skončení konania (pri plnení podmienok § 325 ods. 1 CSP). Rovnako v prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (pozri uznesenie najvyššieho súdu č. k. 5 Cdo 154/2018 z 28. marca 2019).

31. Ústavný súd v danej súvislosti poukazuje aj na výrok uznesenia okresného súdu, v ktorom vyslovil, že „*XXVIII. Súd poučuje žalovaného, že môže podať voči žalobkyni žalobu, ktorej predmetom bude nárok na návrat do predošlého stavu alebo náhrada škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom neodkladného opatrenia*“, teda pri nariadení neodkladného opatrenia okresný súd (a neurobil tak ani krajský súd) neuložil žalobkyni povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej s odkazom na § 336 ods. 1 CSP, predpokladajúc, že neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami v zmysle petitu tohto rozhodnutia.

32. Vo veci sťažovateľa teda ide o prípad, keď návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný pred začatím konania, nenadväzuje naň žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, teda dotknuté súdne konanie končí rozhodnutím všeobecného súdu o tomto návrhu, pretože konzumuje vec samu.

33. V okolnostiach posudzovanej veci teda ide o rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné podľa § 420 písm. f) CSP, pričom sťažovateľ v samotnej ústavnej sťažnosti namieta (okrem iného) tzv. vadu zmätočnosti konania, keďže krajský súd sa pri rozhodovaní adekvátne nevysporiadal s jeho odvolacou argumentáciou, jeho rozhodnutie je neodôvodnené, nepreskúmateľné, arbitrárne, v zjavnom rozpore s princípmi spravodlivého procesu, a to navyše aj tým, že krajský súd poskytol neoprávnenú výhodu žalobkyni z dôvodu narušenia princípu rovnosti strán konania. Ide teda o argumentáciu, ktorá aj podľa rozhodovacej praxe najvyššieho súdu a ústavného súdu štandardne zodpovedá posúdeniu námietok uplatnených z dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP dovolacím súdom, ak miera tvrdeného (ako v tomto prípade) porušenia procesných práv strany mala nadobudnúť intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces.

34. Zo zistení ústavného súdu pri príprave predbežného prekovania ústavnej sťažnosti tiež vyplýva, že sťažovateľ nepodal dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, teda nevyčerpal právny prostriedok, ktorý mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd (§ 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

35. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie totiž nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľ v tomto prípade mal. Ústavný súd zároveň dodáva, že sťažovateľ v ústavnej sťažnosti netvrdil a už vôbec nepreukázal, že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jeho prípadu teda neprichádzal do úvahy ani prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Niet preto žiadneho dôvodu, aby sa ústavný súd odchyľil od svojej konštantnej judikatúry a rezignoval na spomínaný princíp subsidiarity, zachovajúc tak rovnosť pri poskytovaní ochrany vo vzťahu k iným sťažovateľom.

36. Na základe uvedených skutočností sa ústavný súd meritórne nezaoberal podanou ústavnou sťažnosťou, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojich základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru, ale túto pri predbežnom prerokovaní podľa zásady *ratio temporis* v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde pre neprípustnosť.

37. Možno len dodať, že sťažovateľ sa v bodoch 1.3 a 1.4 ústavnej sťažnosti zaoberá v súvislosti s otázkou právomoci ústavného súdu vyčerpaním riadnych opravných prostriedkov, možnosťou uplatniť mimoriadny opravný prostriedok sa však v tejto súvislosti nezaobera, aj keď bol krajským súdom v závere jeho rozhodnutia poučený o možnosti podať dovolanie komplexnou citáciou dotknutých zákonných ustanovení. V tejto súvislosti potom platí, že ak by sťažovateľ dovolanie podal, mohol by až následne (v prípade neúspechu v dovolacom konaní) napadnúť v konaní o ústavnej sťažnosti rozhodnutie dovolacieho súdu; rozhodnutie odvolacieho súdu by mohol v takom prípade spolu s rozhodnutím dovolacieho súdu napadnúť len vtedy, ak by tvrdil, že niektorú z námietok nemohol uplatniť v dovolacom konaní. To znamená, že súčasné podanie dovolania a ústavnej sťažnosti proti tomu istému rozhodnutiu by zo strany ústavného súdu vyvolalo nevyhnutnosť odmietnutia ústavnej sťažnosti pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie, keďže

jeho právomoci predchádza právomoc dovolacieho (najvyššieho) súdu [§ 56 ods. 2 písm. a), § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. októbra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu